

1 Jaké druhy lhůt se uplatňují v občanskoprávních řízeních?

Občanský zákoník (*Civilinis kodeksas*) stanoví obecné promlčecí lhůty a kratší promlčecí lhůty. Promlčecí lhůty mohou být obnovitelné, nabývající nebo rozvazující.

2 Seznam dnů pracovního klidu podle nařízení (ES/Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971.

Neděle,

1. leden: Nový rok,

16. únor: Den obnovení Litevského státu,

11. březen: Den obnovení nezávislosti Litvy,

Velikonoční neděle a pondělí (podle západní tradice),

1. květen: Mezinárodní svátek práce,

první neděle v květnu: Svátek matek,

první neděle v červnu: Den otců,

24. červen: letní slunovrat, svátek sv. Jana,

6. červenec: Den státu (korunovace velkoknížete Mindaugase),

15. srpen: Nanebevzetí Panny Marie,

1. listopad: svátek Všech svatých,

24. prosinec: Štědrý den,

25. a 26. prosinec: vánoční svátky.

3 Jaká jsou obecná pravidla pro počítání lhůt v různých řízeních ve věcech občanských a obchodních?

Promlčecí lhůta stanovená zákonem, smlouvou nebo soudním orgánem je vyjádřena kalendářním datem nebo počtem roků, měsíců, týdnů, dnů nebo hodin. Promlčecí lhůta může být vymezené rovněž událostí, která musí nevyhnutelně nastat. Lhůta může být obnovitelná nabývající nebo rozvazující. Obnovitelnou lhůtou je lhůta, kterou může soud po jejím vypršení obnovit, jestliže byla lhůta zmeškána ze závažných důvodů. Nabývající promlčecí lhůtou je lhůta, na jejímž konci vzniká (je získán) určité právo nebo povinnost. Rozvazující promlčecí lhůtou je lhůta, na jejímž konci určité právo nebo povinnost zanikají. Rozvazující promlčecí lhůty nelze v soudním ani rozhodčím řízení obnovit.

Obecná promlčecí lhůta činí deset let.

Litevské právní předpisy stanoví u určitých druhů nároků kratší lhůty.

Kratší promlčecí lhůta v délce jednoho měsíce se vztahuje na nároky vyplývající ze zadávání veřejných zakázek.

Kratší tříměsíční promlčecí lhůta se vztahuje na nároky týkající se možnosti nechat prohlásit rozhodnutí orgánů právnícké osoby za neplatná.

Kratší šestiměsíční promlčecí lhůta se vztahuje na:

nároky týkající se vymáhání sankcí (pokuta, úroky z prodlení),

nároky týkající se vad prodaných věcí.

Kratší šestiměsíční promlčecí lhůta se vztahuje na nároky vyplývající ze vztahů mezi zasílateli a jejich zákazníky, co se týká zásilek přepravovaných v rámci Litvy, zatímco na zahraniční zásilky se vztahuje promlčecí lhůta v délce jednoho roku.

Kratší promlčecí lhůta v délce jednoho roku se vztahuje na pojistné nároky.

Kratší tříletá promlčecí lhůta se vztahuje na nároky na náhradu škody, včetně nároků na náhradu škody vyplývajících z nevyhovující jakosti výrobků.

Kratší pětiletá promlčecí lhůta se vztahuje na nároky týkající se vymáhání úroků a jiných pravidelných plateb.

10. Nároky týkající se vad provedených stavebních prací podléhají kratším promlčecím lhůtám.

Nároky vyplývající z přepravy nákladu, osob a zavazadel podléhají promlčecím lhůtám stanoveným v předpisech (zákonech) vztahujících se na konkrétní druhy dopravy.

Promlčecí lhůtu nebo pravidla pro počítání této lhůty nelze měnit dohodou stran.

Promlčecí lhůta se neuplatňuje na:

1. nároky plynoucí z porušení osobních nemajetkových práv s výjimkou případů stanovených zákonem;

2. nároky vkladatelů na vrácení vkladů uložených v bance nebo jiné úvěrové instituci;

3. ostatní nároky na náhradu škody vyplývající z níže uvedených trestných činů stanovených v *trestním zákoníku (Baudžiamasis kodeksas)*:

1. genocida (článek 99);

2. zacházení s lidmi, které je zakázáno podle mezinárodního práva (článek 100);

3. zabití osob, na které se vztahuje ochrana podle mezinárodního humanitárního práva (článek 101);

4. deportace nebo odsun civilistů (článek 102);

5. ublížení na těle, mučení či jiné nelidské zacházení s osobami, na které se vztahuje ochrana podle mezinárodního humanitárního práva (článek 103);

6. nucené nasazení civilistů nebo válečných zajatců v ozbrojených silách nepřítele (článek 105);

7. ničení chráněných předmětů nebo plnění národních kulturních pokladů (článek 106);

8. agrese (článek 110);

9. zakázané vojenské útoky (článek 111);

10. použití zakázaných způsobů vedení boje (článek 112);

11. nedbalé plnění povinností velitele.

4. případy uvedené v jiných právních předpisech a ostatní nároky.

Lhůty vztahující se na projednávání občanských věcí. Soud musí usilovat o projednání občanské věci co nejrychleji, zabránit prodávám a zajistit, aby se ve věci rozhodlo na jediném soudním jednání.

Pro určité kategorie občanských věcí mohou právní předpisy stanovit zvláštní lhůty. Jestliže soud prvního stupně neprovede procesní úkon, který se vyžaduje podle občanského zákoníku, může účastník řízení, v jehož zájmu je provedení tohoto úkonu, požádat odvolací soud o stanovení lhůty pro jeho provedení. Žádost je nutno podat prostřednictvím soudu, který danou věc projednává, a tento soud musí rozhodnout o její přípustnosti nejpozději následující pracovní den po jejím obdržení. Pokud soud, který neprovedl procesní úkon vedoucí k podání žádosti, učiní dotyčné úkony do sedmi pracovních dnů od obdržení žádosti, má se za to, že dotyčný účastník od žádosti upustil. V opačném případě je žádost postoupena odvolacímu soudu do sedmi pracovních dnů ode dne jejího obdržení. Tyto žádosti jsou obvykle přezkoumány písemným postupem, aniž by byli účastníci vyrozuměni o času a místě konání jednání nebo aniž by byli k němu předvoláni. Žádost musí odvolací soud posoudit do sedmi pracovních dnů od jejího obdržení. Žádost musí posoudit a rozhodnutí přijmout předseda odvolacího soudu, předseda občanskoprávního úseku nebo jimi určený soudce. Vydané usnesení nelze napadnout podáním samostatného opravného prostředku.

4 Pokud musí být určitý úkon nebo formalita vykonány v dané lhůtě, kdy tato lhůta začíná?

Lhůta začíná běžet v 0 h 00 min dne následujícího po kalendářním dni nebo události určující její počátek, není-li ve zvláštních právních předpisech stanoveno jinak.

5 Může být počátek běhu lhůty ovlivněn nebo změněn způsobem předání nebo doručení písemností (osobní doručení soudním doručovatelem nebo doručení poštou)?

Má se za to, že písemné návrhy a oznámení zasláné poštou, telegraficky nebo jinými komunikačními prostředky před půlnocí posledního dne lhůty byly odeslány včas (článek 1.122 občanského zákoníku).

V čl. 123 odst. 3 a 4 občanského soudního řádu (*Civilinio proceso kodeksas*) je stanoveno, že pokud osoba doručující procesní písemnost nezastihne adresáta v místě bydliště či pracoviště, musí být písemnost doručena dospělému rodinnému příslušníkovi, který s ním žije ve společné domácnosti (dětmi (dětmi v pěstounské péči), rodičům (pěstounům), manželovi atd.), nemají-li rodinní příslušníci na výsledku řízení opačný právní zájem, nebo pokud nejsou rovněž zastížení, vedení pracoviště.

Pokud osoba doručující procesní písemnost nezastihne adresáta v sídle právnické osoby či na jiném místě, které právnická osoba uvede, musí být procesní písemnost doručena kterémukoli zaměstnanci právnické osoby, který je přítomen v místě doručení. Není-li procesní písemnost doručena způsobem popsáným v tomto odstavci, musí být zaslána na adresu sídla právnické osoby poštou, a má se za to, že byla doručena deset dnů ode dne odeslání.

6 Pokud výskytem události počíná lhůta běžet, započítává se den, kdy k události došlo, do výpočtu lhůty?

Lhůta začíná běžet v 0 h 00 min dne následujícího po události určující její počátek, není-li ve zvláštních právních předpisech stanoveno jinak (článek 73 občanského soudního řádu).

7 V případě, kdy je lhůta vyjádřena ve dnech, započítávají se do uvedeného počtu dní kalendářní, nebo pracovní dny?

Promlčecí lhůta se počítá v kalendářních dnech. Lhůta začíná běžet v 0 h 00 min dne následujícího po kalendářním dni nebo události určující její počátek, není-li ve zvláštních právních předpisech stanoveno jinak.

8 Kdy je tato lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích?

Procesní lhůta vyjádřena v rocích, měsících, týdnech nebo dnech začíná běžet v 0 h 00 min dne následujícího po kalendářním dni nebo události určující její počátek, není-li ve zvláštních právních předpisech stanoveno jinak.

9 Je-li lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích, kdy taková lhůta vyprší?

Lhůta vyjádřená v týdnech vyprší ve 24 h 00 min příslušného dne posledního týdne započítaného ve lhůtě. Lhůta vyjádřená v měsících vyprší ve 24 h 00 min příslušného dne posledního měsíce započítaného ve lhůtě. Lhůta vyjádřená v rocích vyprší ve 24 h 00 min příslušného dne příslušného měsíce posledního roku započítaného ve lhůtě. Vyprší-li lhůta vyjádřená v rocích nebo měsících v měsíci, který dotyčné datum neobsahuje, vyprší lhůta poslední den tohoto měsíce.

10 Připadá-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, či den pracovního klidu je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den?

Do běhu lhůty se započítávají státní svátky a dny pracovního klidu. Je-li posledním dnem lhůty den pracovního klidu nebo státní svátek, má se za to, že lhůta vyprší následující pracovní den.

11 Existují zvláštní okolnosti, za kterých lze prodloužit lhůty? Jaké jsou podmínky pro získání takových prodloužení lhůty?

Obnovení procesních lhůt. Osobám, které zmeškají lhůtu stanovenou zákonem nebo soudem z důvodů, které soud uzná jako závažné, lze dotyčnou lhůtu obnovit. Soud má právo lhůtu obnovit z vlastního podnětu, pokud ze spisu vyplývá, že dotyčná lhůta byla zmeškána ze závažných důvodů.

Žádost o obnovení lhůty je nutno podat soudu, u něhož měl být procesní úkon proveden. Žádost bude posouzena písemným postupem. Současně s podáním žádosti musí být proveden procesní úkon (podání žaloby, předložení písemností nebo provedení jiných úkonů), s ohledem na nějž byla lhůta zmeškána. Žádost o obnovení lhůty je třeba odůvodnit. Je nutné k ní připojit důkazy dokládající potřebu jejího obnovení.

Procesní lhůtu lze obnovit soudním rozhodnutím. Žádost o obnovení procesní lhůty je zamítnuta formou odůvodněného soudního rozhodnutí. Soudní rozhodnutí o zamítnutí žádosti o obnovení zmeškané procesní lhůty lze napadnout podáním samostatného opravného prostředku.

12 Jaké lhůty platí pro opravné prostředky (odvolání)?

Opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku krajského soudu lze podat do 30 dnů od vynesení dotyčného rozsudku soudem prvního stupně.

Samostatné odvolání proti rozhodnutí krajského soudu lze podat:

do 7 dní ode dne vydání rozhodnutí v případech, kdy bylo rozhodnutí soudu prvního stupně, proti němuž odvolání směřuje, vydáno na jednání,

do 7 dní ode dne doručení ověřené kopie rozhodnutí v případech, kdy bylo rozhodnutí soudu prvního stupně, proti němuž odvolání směřuje, vydáno v písemném řízení.

Odvolání lze podat proti rozsudkům krajských soudů v řízeních ve věci samé, zatímco samostatné opravné prostředky je možné podat proti rozhodnutím krajských soudů o předběžných opatřeních, jež jsou výslovně uvedena v občanském soudním řádu (např. proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o obnovu procesní lhůty (čl. 78 odst. 6 občanského soudního řádu), proti rozhodnutí o nákladech řízení (článek 100 občanského soudního řádu) nebo rozhodnutí, které brání dalšímu řízení).

13 Mohou soudy změnit lhůtu pro dostavení se k soudu nebo stanovit zvláštní datum pro dostavení se?

Soud jednání se musí v každém případě vést nepřetržitě s výjimkou případu, že se oznámí odročení, a to nejvýše o pět pracovních dnů. Odročení může být oznámeno z toho důvodu, aby si soud a účastníci řízení mohli odpočinout od zdlouhavého soudního jednání a získat případně chybějící důkazy, aby bylo tudíž zaručeno, že daná věc je vyřešena co nejrychleji.

Pokud soud jednání odročí, musí stanovit datum dalšího jednání a oznámit je účastníkům, kteří přijetí oznámení musí potvrdit podpisem. Osoby, které se k soudu nedostaví nebo které jsou novými účastníky řízení, jsou o době konání příštího soudního jednání vyrozuměny v souladu s občanským soudním řádem. V určitých situacích může soud projednávání přerušit. Toto přerušení znamená, že procesní úkony, které mají být provedeny s cílem rozhodnout ve věci samé, jsou dočasně odloženy na dobu neurčitou. Řízení lze přerušit z objektivních důvodů uvedených ve zvláštních právních předpisech, které brání projednání občanské věci a které nepodléhají uvážení ze strany účastníků řízení ani soudu, nebo v případě situace, která není ve zvláštních právních předpisech stanovena, brání však soudu v projednání věci samé.

Soud musí projednávání přerušit za těchto okolností:

v případě úmrtí fyzické osoby nebo likvidace právnické osoby, která byla účastníkem řízení, je-li vzhledem k právním vztahům, jichž se spor týká, přípustné právní nástupnictví; ztratí-li jeden z účastníků právní způsobilost, musí být řízení přerušeno do doby, než je určen nástupce zesnulé fyzické osoby nebo zrušené právnické osoby nebo objasněny okolnosti mající za následek neexistenci právního nástupnictví, nebo než je určen zákonný zástupce fyzické osoby, která byla zbavena právní způsobilosti;

nelze-li určitou věc projednat do doby, než bude rozhodnuto v jiné věci, bude občanskoprávní, trestní nebo správní řízení přerušeno do doby, než soudní rozhodnutí, rozsudek, nařízení nebo usnesení nabude účinnosti, nebo než bude vydáno rozhodnutí ve správním řízení;

vyjde-li v řízení týkajícím se majetkových nároků vůči žalovanému najevo, že uspokojení těchto majetkových nároků souvisí s projednáním trestní věci, bude řízení přerušeno do doby ukončení trestního řízení nebo zrušení dočasně omezení vlastnických práv; ve zvláštních právních předpisech jsou uvedeny i jiné okolnosti.

14 Pokud je písemnost zaslána osobě, která má bydliště v místě, kde se prodlužuje lhůta, ale oznámení je učiněno v místě, kde se tato výhoda neuplatní, přijde tato osoba o výhodu prodloužení lhůty?

Nepoužitelné.

15 Jaké jsou důsledky nedodržení lhůt?

Pokud promlčecí lhůta uplyne před podáním žaloby, žaloba se zamítne.

Jestliže soud uzná, že lhůta byla zmeškána ze závažného důvodu, musí být porušené právo chráněno a dotyčná promlčecí lhůta musí být obnovena.

Majetkoprávní otázky související s majetkem, na jehož vymáhání se vztahuje promlčecí lhůta, která již uplynula, se řeší v souladu s ustanoveními svazku IV občanského zákoníku.

Právo vykonat procesní úkon zaniká vypršením lhůty stanovené zákonem nebo soudem. Všechny procesní písemnosti podané po vypršení lhůty se vrací navrhovatelům. Nedodržení lhůty na vykonání určité procesní povinnosti dotyčnou osobu této povinnosti neosvobozuje.

16 Pokud lhůta uběhne, jaké opravné prostředky mohou využít účastníci, kteří zmeškali lhůtu, tj. u rozsudku pro zmeškání?

Pokud byly lhůty zmeškány ze závažných důvodů a od vynesení soudního rozsudku neuplynulo více než tři měsíce, může soud na návrh odvolatele příslušnou lhůtu obnovit. Lhůtu pro podání odvolání lze obnovit, pokud soud uzná, že příslušná lhůta byla zmeškána ze závažných důvodů. Soudní rozhodnutí, kterým se zamítá žádost o obnovení lhůty pro podání odvolání, lze napadnout podáním samostatným odvoláním. Pokud odvolací soud samostatnému odvolání vyhoví a lhůtu pro podání odvolání obnoví, musí předseda občanskoprávního úseku odvolacího soudu předat odvolání spolu se spisem senátu odvolacího soudu, nebo postoupit otázku přípustnosti odvolání zpět soudu prvního stupně, aby vydal rozhodnutí. Je-li za této situace soudní spis předán senátu odvolacího soudu, musí odvolací soud zaslat kopie odvolání a jeho přílohy účastníkům řízení do tří pracovních dnů ode dne, kdy bylo rozhodnuto, že odvolání je přípustné. Po uplynutí lhůty pro napadení rozsudku nebo pro odpověď na odvolání, zašle soud prvního stupně věc odvolacímu soudu do sedmi dnů a vyrozumí o tom účastníky řízení. Když je věc postoupena odvolacímu soudu a ten rozhodne, že lhůta pro podání odvolání nebyla dodržena, může soud lhůtu obnovit z vlastního podnětu (*ex officio*) za předpokladu, že v soudním spisu je jednoznačně uvedeno, že lhůta byla zmeškána ze závažných důvodů, nebo může účastníkovi řízení navrhnout, aby podal žádost o obnovení lhůty pro podání odvolání (čl. 307 odst. 2 a 3, články 338 a 78 občanského soudního řádu). Rozhodnutí o zamítnutí žádosti odvolatele o obnovení lhůty lze napadnout podáním samostatného odvolání (čl. 78 odst. 6 občanského soudního řádu).

Poslední aktualizace: 28/06/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.